

„Új látásmód, fiatalos szemlélet”

Beszélgetés Zeleiné Papp Bernadettel, a Matyó Népművészeti Egyesület elnökségi tagjával

A Kulturális Közfoglalkoztatási Program fontos résztvevői a partnerszervezetek, akikkel együttműködést hoztunk létre, hogy a tevékenységüket, munkájukat segítsük a programban résztvevő munkaerő által. Ezáltal a közművelődési tevékenységet végző szervezetek nagyobb kapacitással működhetnek, a munkát keresők dolgozhatnak, a Nemzeti Művelődési Intézetnek pedig bővül a szakmai hálózata, és egyre többen ismerik meg ezáltal az intézetet és a megyei irodát és feladatait. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 280 partnerrel dolgozunk együtt, ahol 420 főt foglalkoztatunk. Közülük is kiemelkedő jelentőségű a Matyó Népművészeti Egyesület. Nagyon jó munkakapcsolatot alakítottunk ki, már a kezdetektől fogva.

Kovács Anikó: Röviden bemutatnád az egyesületet, annak történetét és küldetését?

Zeleiné Papp Bernadett: A Matyó Népművészeti Egyesület 1991-ban alakult, fő célja akkoriban a matyó folklórral kapcsolatos tevékenységek szervezése, valamint a Matyó Néptáncegyüttes működtetése volt. Később a néptáncosok mellett egyre több tárgyalkotó is csatlakozott a szervezethez, mára a táncosok és a kézművesek egymást jól kiegészítve

dolgoznak a hagyományok megőrzésén és megújításán. Az egyesület tevékenysége nagyon változatos, a saját szervezésű események mellett számos meghívásnak is eleget tesz, legyen az belföldi vagy külföldi szervezésű. Csak a legjelentősebbek a teljesség igénye nélkül: Matyó Húsvét, Pünkösdi Sokadalom Szentendrén, Matyóföldi Folklorfesztivál, Szászország Hímzőpályázat és Kiállítás, Mesterségek Ünnepe, Élő Népművészet Pályázat és Kiállítás, Hungarikum Fesztivál. Emellett működtetünk jelenleg négy néptáncsoportot, hímző szakkört, népművészeti boltot és számtalan szakmai vagy reprezentációs jellegű eseményen veszünk részt. Legnagyobb sikerünk az egész magyar kultúrának a javára válik: kezdeményezésünk alapján a matyó hímzés 2012. óta szerepel az UNESCO reprezentatív listáján. Természetesen része a magyar szellemi örökségeknek és a hungarikumoknak is.

K. A.: Mekkora stábbal dolgoztok, hány fő vesz részt a folyamatos munkában?

Z.-né P. B.: A szervezet szerteágazó tevékenységét hosszú éveken keresztül minimális létszámmal (2-3 fő foglalkoztatott) látta el. 2007-től akkreditáltattuk az egyesületet, mint megváltoztatott munkaképességűe-

ket foglalkoztató szervezetet, illetve 2014-től bekapcsolódtunk a kulturális közfoglalkoztatásba, ezeknek köszönhetően sikerült az szervezet munkatársainak létszámát átlagban 8-10 főre emelni. Mindenki tudja, hogy bért milyen nehéz „kitermelni”, azt hiszem a kulturális szférára ez duplán igaz, ezért nagyon nagy segítség, hogy az egyesület közérdekű tevékenységéhez ilyen jellegű segítséget kaptunk.

Népi Művészetek Háza

K. A.: Mióta vagy elnökségi tag? Mivel foglalkoztál előtte, mi a civil foglalkozásod?

Z.-né P. B.: Alapítástól tagja vagyok az egyesületnek, népművelő a végzettségem, és hímezőként is már régóta tevékenykedem.

K. A.: Voltak előzményei az együttműködésnek a Nemzeti Művelődési Intézet és a Matyó Népművészeti Egyesület között a Kulturális Közfoglalkoztatási Program előtt?

Z.-né P. B.: A Nemzeti Művelődési Intézettel már korábban is kapcsolatba kerültünk az „Újra öltünk és örökítünk” című, a hímezőkultúrát újraélesztő nagy sikerű program kapcsán. Különböző szakmai fórumokon lehetett hallani az induló foglalkoztatási programról, mi pedig az elsők között kapcsolódtunk be.

K. A.: Mit vártatok az együttműködéstől és mit tapasztaltatok a megvalósulás során?

Z.-né P. B.: Valamennyi programban részt vettünk és nagyon pozitív tapasztalatokkal. Többnyire fiatal, gyakran pályakezdő munkatársakkal dolgoztunk együtt, akik általában nagyon lelkesen vettek részt a munkában. Érdekes, mennyire jól jön időnként egy-egy új látásmód, fiatalos szemlélet, megfogalmazás.

K. A.: Kik dolgoznak most közfoglalkoztatottként az egyesületnél?

Z.-né P. B.: Jelenleg három közfoglalkoztatott munkatársunk van, akik

többféle tevékenységben is részt vesznek, nagyon jól be tudtak kapcsolódni a változatos munkába. Aki ebben a szférában dolgozik, az tudja, egy-egy kulturális szakembernek milyen sok „munkaköre” van. Hiszen minden nap más. Egyik nap a folklórfesztivál programjainak szervezése zajlik, másik nap gyerekeknek tartunk kézműves bemutatót, de van, amikor kiállítási anyagot pakolunk, vagy éppen a táncosok ruháit tesszük rendbe. Kata, aki korábbi végzettségét tekintve varrónő, nagyon szívesen és jól sajátította el a népviselet készítés tudományát. Ez nagyon fontos dolog, hiszen ma már a városban összesen két-három, főleg idősebb asszony tudja elkészíteni a matyó viseletet. Szervezetünk hagyó-

mányőrző csoportjainak jelenleg kb. 60 tagja van, folyamatos az új darabok készítése, hiszen a rengeteg szereplés miatt nagyon kopnak a ruhák. Ráadásul elindult egy olyan pozitív folyamat is, melynek során „civil” emberek rendelnek meg tőlünk matyó ruhát, amit aztán jeles napokon, családi és ünnepi alkalmakkor szívesen viselnek. Erzszi, akik korábban adminisztrátor volt, évekkal ezelőtt saját elhatározásból elvégezte a népi játszóház vezetői, illetve a csuhéfonó képzéseket. Nálunk mindkettőt nagyon jól tudja kamatoztatni, rendszeresen részt vesz az egyesület bemutatkozásain, viseletbe öltözve tanít hímezést, gyerekeknek tart kézműves foglalkozást, vagy éppen turistáknak mesél a Hadas városrész nevezetességeiről. Aliz még csak néhány hete dolgozik nálunk, de ő is szívesen kapcsolódik be a rendezvények lebonyolításába, emellett lelkesen tanulja a matyó hímezést és remélhetőleg be is tudja mutatni hamarosan.

K. A.: Milyen konkrét előnyeit látjátok az együttműködésnek?

Z.-né P. B.: Nagyon sok olyan feladatot tudunk gördülékenyen ellátni, amit korábban nem. Főleg a nyári hónapokban sok olyan meghívásnak is eleget tudunk tenni, amit korábban vissza kellett utasítani. Egy civil szervezet tagsága önkéntes alapon vesz részt a tevékenységben, ami nagyszerű dolog, de van, amikor a programok torlódása miatt valaki a sajátját részesíti előnyben. Viszont a

Matyó Néptáncgyűttes, próba az egyesület épületében Mezőkövesden

Matyó hímző asszonyok

Matyó Néptáncgyűttes

közfoglalkoztatottak „munkaidőben” részt tudnak venni ezeken a programokon is, ráadásul segítségükkel a többi munkatárs munkája is könnyebb.

K. A.: Hogyan tudták segíteni a szakmai munkát a közfoglalkoztatott kollégák?

Z.-né P. B.: Szervezetünk tevékenységének nagyon széles a skálája. A kulturális közfoglalkoztatott munkatársaink segítségével tudtuk lebonyolítani az Élő Népművészet Országos Pályázat regionális kiállítását, ami számunkra teljesen új feladat és nagy kihívás volt. Kollégáink közreműködtek az anyagbegyűjtés, a leltározás, kiállítás építés folyamatába, illetve számítottunk munkájukra a bontásban és a budapesti helyszínre való szállításban is. A korábbi években előfordult, hogy egy-egy új program, tevékenység azért nem ke-

rült megvalósításra, mert egyszerűen kevés volt hozzá a kapacitásunk. A napi apró-cseprő dolgok is sok időt igényelnek, ezekből a közfoglalkoztatott kollégák nagyon sok mindent meg tudnak oldani, így több idő jut

ZELEINÉ PAPP BERNADETT: népművelő, népi iparművész, a Matyó Népművészeti Egyesület elnökségi tagja. Művelődésszervezőként végzett az egeri főiskolán 1991-ben. 10 éve hímző, csipkekészítő szakképzésben szerzett szakképesítést népi kismesterség oktatóként. Alapító és elnökségi tagja a Matyó Népművészeti Egyesületnek. A napi irodai teendők mellett elsősorban a kézművességgel, kiemelten a hímzéssel kapcsolatos feladatokat látja el, művészeti vezetőként irányítja a hímző műhely és a hímző szakkör munkáját. Kiállításokat, szakági pályázatokat, továbbképzéseket szervez és bonyolít. Hímző alkotóként rendszeresen bemutatja munkáit. Előadások, képzések, bemutatók alkalmával továbbadja tudását. Nagyon fontosnak tartja a civil közösségeket. Hiszi, hogy a boldogsághoz elengedhetetlen az alkotás öröme, biztonságérzetünkhöz pedig az identitástudatunk.

KOVÁCS ANIKÓ: a Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Irodája módszertani referense. A Nyíregyházi Főiskolán földrajz-rajz szakos tanárként, majd Egerben az Eszterházy Károly Főiskolán művelődésszervezőként végzett. A vizuális kultúra sokszínűségének feltárása mellett fontosnak tartja a fiatalok folyamatos bemutatkozási lehetőségét, az együttműködés keresését, új kapcsolatok, közösségek kialakítását, az értékek és tehetségek felfedezését és bemutatását, az amatőr alkotók és művészeti csoportok helyének és szerepének megtalálását a mai magyar társadalomban. Hiszi és vallja, hogy a kultúra és az alkotás megváltoztatja az emberek életét.

a szakmai munkára, lehet gondolkodni a korábbi vagy akár új ötletek megvalósításán is. Összességében tényleg valódi segítség a kulturális közfoglalkoztatás számunkra, de minden olyan befogadó szervezet számára is, amelyik valódi tevékenységgel, hasznos munkával, sikert hozó feladatokkal tudja őket ellátni.

K. A.: Ha úgy adódna, felvennétek „státuszba” a közfoglalkoztatott kollégát?

Z.-né P. B.: Nagyon szívesen foglalkoztatnák tovább is a már „betanított” kollégákat, hiszen most már, hogy túl vagyunk az „összerázódás” időszakán, igazán hatékonyan együtt lehet dolgozni. Sajnos anyagi források híján továbbra is csak a közfoglalkoztatási programra tudunk támaszkodni.

K. A.: Milyen terveitek vannak a jövőre nézve?

Z.-né P. B.: A Matyó Népművészeti Egyesületnél is nagy gond az utánpótlás megkeresése, felnevelése. Ideje nagyon komolyan venni ezt a problémát, ami nemcsak minket, hanem az ország valamennyi népművészettel foglalkozó szervezetét érinti, legyen az táncos vagy kézműves egyaránt. Fontos, hogy a saját „nyelvükön” szólítsuk meg a fiatalokat, legyenek életményeik a népművészettel kapcsolatosan. Ennek a mikéntjét ki kell találnunk, hiszen nekünk nemcsak önként vállalt feladatunk, hanem kötelességünk, hogy 20-30 év múlva is nyíljon a matyó rózsza.